

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон
ба номи Садриддин Айни

**РЎЗНОМАИ
ТАҶРИБАОМЎЗИИ ПЕДАГОГӢ**

Душанбе - 2017

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон
ба номи Садриддин Айни

Факултети _____

Кафедраи методикаи таълими _____

**РЎЗНОМАИ
ТАҶРИБАОМЎЗИИ ПЕДАГОГӢ**

Донишҷӯи соли ____-уми факултети _____

Ихтисоси _____

Насаб _____

Ном _____

Номи падар _____

Соли таҳсили _____

Тачрибаомӯзии педагогӣ дар _____

ноҳияи _____ шаҳри _____
дар давраи аз _____ то _____
соли таҳсили 20 ____ /20 ____ гузаронида мешавад.

Суроғаи муассисаи таълимӣ _____

Шумораи хонандагон дар муассисаи таълимӣ «_____» нафар
Шумораи хонандагон дар синфи _____ «_____» нафар
Шумораи хонандагон дар синфи _____ «_____» нафар
Шумораи хонандагон дар синфи _____ «_____» нафар
Шумораи хонандагон дар синфи _____ «_____» нафар
Шумораи хонандагон дар синфи _____ «_____» нафар
Равияҳои таълим дар муассисаи таълимӣ _____

Директор _____

Муовини директор оид ба корҳои таълимӣ _____

Муовини директор оид ба корҳои тарбиявӣ _____

Омӯзгори фанни якум _____

Омӯзгори фанни дуум _____

Роҳбари синф _____

Методист аз кафедраи таҳассусӣ (1) _____

Методист аз кафедраи таҳассусӣ (2) _____

Методист аз кафедраи педагогика _____

Методист аз кафедраи психология _____

Донишчӯ аз санаи «___» _____ соли 20____ ба тачрибаомӯзии
педагогӣ оғоз намуд.

Методист(он)-и гурӯҳ _____
(имзо)

Директори муассисаи таълимӣ _____
(мухр, имзо)

Донишчӯ санаи «___» _____ соли 20____ тачрибаомӯзии
педагогиро ба итмом расонид.

Методист(он)-и гурӯҳ _____
(имзо)

Директори муассисаи таълимӣ _____
(мухр, имзо)

Мақсади таҷрибаомӯзи педагогӣ

- инкишофи малака, маҳорат ва салоҳиятҳои касбӣ тибқи стандартҳои давлатии таҳсилоти олии тайёрии касбии муаллим;
- ташаққулдиҳӣ ва инкишофи малака ва маҳоратҳои омӯзгори фаннӣ;
- шиносӣ бо шароитҳои мушаххаси фаъолияти касбӣ-педагогии муаллим;
- мустаҳкам кардани донишҳои азбарнамудаи назариявӣ ва татбиқи амалии он.

Вазифаҳои таҷрибаомӯзи педагогӣ

- ✓ Омӯзиши методикаи таълим ва таҷрибаи педагогии омӯзгорони мактаб
- ✓ ташкил ва гузаронидани дарсҳои назариявӣ ва амалӣ бо истифода аз методҳо ва усулҳои маъмул
- ✓ инкишофи малакаҳои коммуникативӣ;
- ✓ ташкил ва гузаронидани корҳои беруназдарсӣ ва тарбиявӣ;
- ✓ омӯзиш ва натиҷагирии психологияи хонандагон (як нафар ва аҳли синф);
- ✓ инкишоф додани шавқ ба корҳои илмӣ-тадқиқотӣ дар самти методикаи таълими фан (педагогика ва психология);
- ✓ азбаркунӣ ва мустаҳкам намудани маводи назариявӣ, иҷро кардани корҳои озмоишӣ (педагогӣ);
- ✓ иҷро кардани супоришҳои аз тарафи методистони донишгоҳ (ва шахсони онҳоро ивазкунанда) фармудашуда;
- ✓ ташкил ва гузаронидани корҳои тарбиявӣ;
- ✓ ҳамкориҳои педагогӣ дар раванди таълиму тарбия.

Дар давраи таҷрибаомӯзи педагогӣ донишҷӯ бояд корҳои зеринро иҷро наояд:

- таҳлили мундариҷа ва самтҳои асосии фаъолияти педагогии муассисаи таълимӣ;
- иштирок дар машғулиятҳои дарсии синфҳои, ки ба онҳо вобаста шудаанд ва дар асоси мушоҳида муайян намудани муҳити иҷтимоӣ ва сабки муоширати хонандагон аз рӯи муносибати онҳо бо омӯзгор ва ҳамдигар;
- муайян намудани вазифаҳои таълиму тарбия дар асоси мақсади гузашташуда ва натиҷаҳои бадастоварда;
- таҳия ва шарҳи барномаи иҷро намудани талаботи таҷрибаомӯзӣ;

- моделсозии усулҳои ғайристандартӣ ташаккули шахсияти хонанда оид ба самти интиҳобкардаи қорҳои тарбиявӣ;
- ташкил ва омода намудани қорҳои эҷодӣ бо хонандагон;
- ташкил ва гузаронидани машғулиятҳои дарсӣ, тарбиявӣ ва ташаккули шахсияти хонандагон;
- аз худ намудани технологияи нави таълим;
- омӯзиш ва қорӣ намудани унсурҳои гузаронидани таҷриба дар раванди таълиму тарбия;
- таҳлил ва муайян намудани масъалаи «Ба ҳисоб гирифтани вазъи саломатии хонандагон»;
- ташкил ва гузаронидани қорҳои тарбиявӣ бо хонандагон дар асоси «Консепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон»;
- ташкил ва гузаронидани суҳбатҳо бо падару модари хонандагон (ва ё шахсони онҳоро ивазкунанда) бо мақсади татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд».

Ҳуқуқ ва уҳдадорӣ таҷрибаомӯз

Таҷрибаомӯз ҳуқуқ дорад:

- дар давраи таҷрибаомӯзии педагогӣ аз рӯи тамоми масъалаҳои, ки ба миён меоянд, ҷиҳати кӯмак ба роҳбарони таҷрибаомӯзии муассисаи таҳсилоти олии касбӣ, маъмурият ва омӯзгорони муассисаи таълимӣ муроҷиат намояд;
- дар қорабинӣ ва ҷаласаҳои Шӯрои методии фаннии муассисаи таълимӣ иштирок намояд;
- аз китобхона, кабинетҳои фаннӣ ва маводи таълимӣ-методии дар муассиса мавҷудбуда истифода барад.
- **таҷрибаомӯз бояд** фаъолияти худро мутобиқи Оинномаи муассисаи таълимӣ ташкил карда, қоидаҳои тартиботи дохилии онро пурра риоя ва супоришҳои маъмурият ва роҳбарони таҷрибаомӯзиро иҷро намояд. Дар ҳолати риоя накардани муқаррароти мазкур донишчӯ аз гузаштани таҷрибаомӯзии педагогӣ барканор ва аз сафи донишчӯёни муассисаи таҳсилоти олии касбӣ хориҷ карда мешавад.
- таҷрибаомӯз тамоми намуди қорҳои тибқи барномаи таҷрибаомӯзӣ пешбинигардидаро саривақт иҷро намуда, худро бояд ҳамчун мутахассиси дорои дониши назариявӣ ва завқи баланд ба касби омӯзгорӣ нишон диҳад.
- таҷрибаомӯз тавассути баргузории қорҳои таълимию тарбиявӣ дар замири хонандагон ҳисси Ваҳдати миллий, худшиносии миллий, эҳёи Тоҷикистон, шуурнокӣ, ватанпарастӣ, меҳнатдӯстӣ, тарбияи эстетикӣ, ҷисмонӣ ва одоби ахлоқро бедор намояд.
- Дар раванди таҷрибаомӯзӣ донишчӯ бояд худро ҳамчун мутахассиси ҷавони дорои хислатҳои баланди ахлоқӣ, ба хонандагон меҳрубон ва нисбати касби худ садоқатманд муаррифӣ намояд.

➤ Донишҷӯ бояд дар давраи гузаштан аз таҷрибаомӯзии педагогӣ дар курси 4-уми ихтисосҳои алоҳида ё дар курси 5-уми ихтисосҳои ҳамгиро:

-дар давоми на камтар аз ду ҳафта (4 рӯзи таҷрибаомӯзӣ) барои ташаккул додани маҳорату қобилияти ташкилотчиғӣ бо шароит ва фаъолияти муассисаи таълимӣ шинос шавад;

-бахшида ба ягон санаи таърихӣ чорабиниҳо ва конференсияи амалӣ ташкил намояд.

Таҷрибаомӯз дар рӯзи охири таҷрибаомӯзии педагогӣ ба методистони гурӯҳ хуччатҳои зеринро месупорад:

1. Донишҷӯёни курси 3-и ихтисосҳои алоҳида ва курси 4-и ихтисосҳои ҳамгиро дар баробари гузаштан аз таҷрибаомӯзии педагогӣ (дар муҳлати се рӯз) ба роҳбари гуруҳ хуччатҳои зеринро пешниҳод менамоянд:

- рӯзномаи таҷрибаомӯзии педагогӣ;
- ҳислатнома аз тарафи маъмурияти муассисаи таълимӣ;
- нақшаи тақвими таълимӣ;
- нақша-конспекти машғулияти дарсӣ бо маводи дидактикӣ аз рӯйи ихтисос;
- тавсифномаи психологӣи шахсияти хонанда;
- нақша-конспекти машғулияти беруназдарсӣ аз фанни таълимӣ;
- шарҳи хаттии супориши эҷодӣ аз фанни педагогика;
- ҳисобот оид ба таҷрибаомӯзии педагогӣ.

2. Дар асоси чамъбасти таҷрибаомӯзии педагогӣ донишҷӯёни курси 4-и ихтисосҳои алоҳида ва курси 5-и ихтисосҳои ҳамгиро бояд ба роҳбари гуруҳӣ дар рӯзҳои ҳафтаи охири даври академӣ хуччатҳои зеринро пешниҳод намоянд:

- рӯзномаи таҷрибаомӯзии педагогӣ;
- ҳислатнома аз тарафи маъмурияти муассисаи таълимӣ;
- нақшаи тақвими таълимӣ;
- нақша-конспекти машғулияти дарсӣ бо маводи дидактикӣ аз рӯйи ихтисос;
- тавсифномаи психологӣи аҳли синф;
- нақша-конспекти машғулияти беруназдарсӣ аз фанни таълимӣ;
- шарҳи хаттии супориши эҷодӣ аз фанни педагогика;
- ҳисобот оид ба таҷрибаомӯзии педагогӣ.

Нақшаи
кори таҷрибаомӯз бо хонандагони синфи _____

Рӯйхати хонандагони синфи _____

№	Ному насаби хонандагон	Суроға, рақами телефони волидон
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		

Фаълони синф

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

РЕҶАИ КОРИИ СИНФ

Речаи зангҳо

Дарсҳо	Басти якум	Басти дуум
Дарси 1		
Дарси 2		
Дарси 3		
Дарси 4		
Дарси 5		
Дарси 6		
Дарси 7		

Ҷадвали дарсҳо

№	Душанбе	Сешанбе	Чоршанбе
1			
2			
3			
4			
5			
6			
№	Панчшанбе	Ҷумъа	Шанбе
1			
2			
3			
4			
5			
6			

Тавсифоти умумии синф

1. Шумораи умумии хонандагони синф _____ нафар

2. **Аз инҳо:**

✓ Бо баҳои «5» мехонанд _____ нафар;

✓ Бо баҳои «4» мехонанд _____ нафар;

✓ Бо баҳои «3» мехонанд _____ нафар;

✓ Бо баҳои «2» мехонанд _____ нафар.

3. Дар синф ____ нафар духтарон ва ____ нафар писарон таҳсил мекунанд.

4. Як фанро азхуд намекунанд ____ нафар, ду фанро азхуд намеку-
нанд ____ нафар, се фанро азхуд намекунанд ____ нафар.

5. Ному насаби аълохонҳо _____

6. Ному насаби суствхонҳо _____

7. Шумораи хонандагони солим ____ нафар, носолим ____ нафар.

8. Шумораи хонандагоне, ки яtimi кулланд _____ нафар.

9. Шумораи хонандагоне, ки:

- падар надоранд _____ нафар;

- модар надоранд _____ нафар.

10. Шумораи хонандагоне, ки:

- дар машғулиятҳои факултативӣ иштирок мекунанд _____ нафар;

- дар маҳфилҳо иштирок мекунанд ____ нафар;

- дар сексияҳои варзишӣ иштирок мекунанд ____ нафар.

СУРАТЧАЛАСАҲОИ ДАРСИ КУШОДИ ТАҶРИБАОМЎЗ

СУРАТЧАЛАСАИ № _____

аз таҳлил ва баррасии дарси кушоди таҷрибаомӯз дар муассисаи тахсилоти миёнаи умумии № _____ -и шаҳри Душанбе _____

_____ (ному насаб)

Ширкаткунандагон _____

Фанни таълимӣ _____

Синфи _____ Мавзӯи дарс _____

Сана баргузори дарс, синфхона: _____

Иштироки хонандагон:

а) мувофиқи журнал _____

б) иштироки воқеӣ _____

в) ҒОИБ _____

ШУНИДА ШУД:

Дар маҳокимаи дарс иштирок карданд:

1. _____

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи хонагӣ: _____

в) Мустаҳкамкунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамкунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузорӣ: _____

ё) Супориши вазифаи хонагӣ: _____

2. _____

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи хонагӣ: _____

в) Мустаҳкамкунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамкунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузори: _____

ё) Супориши вазифаи хонагӣ: _____

3. _____

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи хонагӣ: _____

в) Мустаҳкамкунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамкунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузори: _____

ё) Супориши вазифаи хонагӣ: _____

Хулосаҳо

1. _____

2. _____

3. _____

Таклифу пешниҳод

1. _____

2. _____

3. _____

Баҳои умумӣ ба дарс _____

Имзои ширкаткунандагон _____

Имзои тачрибаомӯз _____

Эзоҳ: мавзӯи дарс бояд бо қайди журнали синф ва нақшаи тақвими мувофиқ бошад.

СУРАТЧАЛАСАИ № _____

аз таҳлил ва баррасии дарси кушоди таҷрибаомӯз дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии № _____ -и шаҳри Душанбе _____

(ному насаб)

Ширкаткунандагон _____

Фанни таълимӣ _____

Синфи _____ **Мавзӯи дарс** _____

Сана баргузори дарс, синфхона: _____

Иштироки хонандагон:

а) мувофиқи журнал _____

б) иштироки воқеӣ _____

в) ғойб _____

ШУНИДА ШУД:

Дар маҳокимаи дарс иштирок карданд:

1. _____

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи хонагӣ: _____

в) Мустаҳкамкунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамкунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузорӣ: _____

ё) Супориши вазифаи хонагӣ: _____

2. _____

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи хонагӣ: _____

в) Мустаҳкамқунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамқунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузорӣ: _____

ё) Супориши вазифаи ҳонагӣ: _____

3. _____

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи ҳонагӣ: _____

в) Мустаҳкамқунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамқунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузорӣ: _____

ё) Супориши вазифаи ҳонагӣ: _____

Хулосаҳо

1. _____

2. _____

3. _____

Таклифу пешниход

1. _____

2. _____

3. _____

Баҳои умумӣ ба дарс _____

Имзои ширкаткунандагон _____

Имзои тачрибаомӯз _____

Эзоҳ: мавзӯи дарс бояд бо қайди журнали синф ва нақшаи тақвими мувофиқ бошад.

СУРАТЧАЛАСАИ № _____

аз таҳлил ва баррасии дарси кушоди таҷрибаомӯз дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии № _____ -и шаҳри Душанбе _____

(ному насаб)

Ширкаткунандагон _____

Фанни таълимӣ _____

Синфи _____ **Мавзӯи дарс** _____

Сана баргузори дарс, синфхона: _____

Иштироки хонандагон:

а) мувофиқи журнал _____

б) иштироки воқеӣ _____

в) ҒОИБ _____

ШУНИДА ШУД:

Дар маҳокимаи дарс иштирок карданд:

1. _____

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи хонагӣ: _____

в) Мустаҳкамкунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамкунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузорӣ: _____

ё) Супориши вазифаи хонагӣ: _____

2. _____

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи хонагӣ: _____

в) Мустаҳкамқунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамқунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузорӣ: _____

ё) Супориши вазифаи хонагӣ: _____

3. _____

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи хонагӣ: _____

в) Мустаҳкамқунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамқунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузорӣ: _____

ё) Супориши вазифаи хонагӣ: _____

Хулосаҳо

1. _____

2. _____

3. _____

Таклифу пешниҳод

1. _____

2. _____

3. _____

Баҳои умумӣ ба дарс _____

Имзои ширкаткунандагон _____

Имзои тачрибаомӯз _____

Эзоҳ: мавзӯи дарс бояд бо қайди журнали синф ва нақшаи таквими мувофиқ бошад.

СУРАТЧАЛАСАИ № _____

аз таҳлил ва баррасии дарси кушоди таҷрибаомӯз дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии № _____ -и шаҳри Душанбе _____

(ному насаб)

Ширкаткунандагон _____

Фанни таълимӣ _____

Синфи _____ **Мавзӯи дарс** _____

Сана баргузори дарс, синфхона: _____

Иштироки хонандагон:

а) мувофиқи журнал _____

б) иштироки воқеӣ _____

в) ҒОИБ _____

ШУНИДА ШУД:

Дар маҳокимаи дарс иштироки қарданд:

1. _____

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи ҳонагӣ: _____

в) Мустаҳкамкунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамкунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузори: _____

ё) Супориши вазифаи ҳонагӣ: _____

2. _____

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи хонагӣ: _____

в) Мустаҳкамқунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамқунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузорӣ: _____

ё) Супориши вазифаи хонагӣ: _____

3.

а) Қисми ташкилии дарс: _____

б) Пурсиши вазифаи хонагӣ: _____

в) Мустаҳкамқунии мавзӯи гузашта: _____

г) Баёни мавзӯи нав: _____

д) Мустаҳкамқунии мавзӯи нав: _____

е) Баҳогузорӣ: _____

ё) Супориши вазифаи хонагӣ: _____

Хулосаҳо

1.

2. _____

3. _____

Таклифу пешниҳод

1. _____

2. _____

3. _____

Баҳои умумӣ ба дарс _____

Имзои ширкаткунандагон _____

Имзои тачрибаомӯз _____

Эзоҳ: мавзӯи дарс бояд бо қайди журнали синф ва нақшаи таквими мувофиқ бошад.

Тақриси омӯзгори фанни якум ба фаъолияти таҷрибаомӯз

Баҳо: «_____» _____
(имзо)

Тақриси роҳбари синф ба фаъолияти таҷрибаомӯз

Баҳо: «_____» _____
(имзо)

Тақриси омӯзгори фанни дуюм ба фаъолияти таҷрибаомӯз

Баҳо: «_____» _____
(имзо)

Баҳои методисти кафедраи педагогика

Баҳо: « _____ » _____
(имзо)

Баҳои методисти кафедраи психология

Баҳо: « _____ » _____
(имзо)

Баҳои методисти кафедраи методикаи таълими фанни якум

Баҳо: « _____ » _____
(имзо)

Баҳои методисти кафедраи методикаи таълими фанни дуум

Баҳо: « _____ » _____
(имзо)

Директори муассисаи таълимӣ _____
(мухр, имзо)

Баҳои чамъбасти: « _____ »

Методисти гурӯҳ _____
(имзо)

Рохбари таҷрибаомӯзии педагогии факултет _____
(имзо)

ТАВСИЯҲО

1. Нақшаи хисоботи таҷрибаомӯз

Ҳисобот доир ба таҷрибаомӯзии педагогии донишҷӯи соли ___-уми таҳсилаи факултети физикаи ДДОТ ба номи Садриддин Айни

(ному насаб)

Таҷрибаомӯзии педагогӣ дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии № _____ -и ноҳияи _____ шаҳри _____ дар давраи аз « ____ » _____ то « ____ » _____ соли таҳсилаи 20 ____ / 20 ____ гузаронида шуд.

1. Шароити кор хангоми гузаштани таҷрибаомӯзӣ (бинои муассисаи таълимӣ, омодагии он ба гузаронидани машғулиятҳои таълимӣ, бастҳо, чадвали дарсҳо, миқдор ва ҳайати хонандагону омӯзгорон, муносибати маъмурият, коллективи педагогӣ, ташкилоти талабагӣ бо донишҷӯёни таҷрибаомӯз).

2. Корҳои иҷрошуда дар давраҳои таҷрибаомӯзӣ:

- а) корҳои таълимӣ аз рӯйи ихтисос;
- б) ёрӣ ба роҳбари синф;
- в) кор бо ташкилоти талабагӣ;
- г) корҳои берунисинфӣ аз ихтисос (фан);
- д) кор бо суҷхонҳо.

3. Мушкилоте, ки дар чараёни таҷрибаомӯзии педагогӣ ҷой доштаданд (мушкилот дар чӣ буданд ва чӣ тавр бартараф карда шуданд?).

4. Кадом дарсҳои омӯзгорон бештар маъқул шуданд ва барои чӣ?

5. Кадом дарсҳои таҷрибаомӯзон бештар маъқул шуданд ва барои чӣ?

6. Кадом қисмати корҳо дар чараёни таҷрибаомӯзӣ ба Шумо ҳисси қаноатмандӣ бахшиданд ва барои чӣ?

7. Навигариҳо дар корҳои таълиму тарбиявии муассисаи таълимӣ.

8. Ҷамъбасти таҷрибаомӯзӣ (хулосаҳо ва пешниҳодот оид ба чараён ва натиҷаҳои таҷрибаомӯзӣ дар ҷодаи корҳои ташкилӣ ва методӣ).

2. Нақшаи

таҳқиқи шахсияти хонанда ва тартиб додани тавсифномаи психологӣ

1. Маълумоти умумӣ

Ному насаб; санаи таваллуд; синф; инкишофи умумии ҷисмонӣ; ҳолати саломатӣ; шароити зист ва рӯзгори оила; муносибати аъзоёни оила; мутобиқати (дурустии) ҷабҳаҳои асосии тарбияи оилавӣ.

II. Муносибат бо коллектив ва нисбат ба мактаб

1. Тавсифи умумии синф (инкишофи умумии хонандагон, бомаърифатӣ (боодабӣ), анъанаҳо ва талаботи аҳли синф).

2. Мавқеъ дар коллектив (оё меҳр, обрӯ дорад ва он чӣ тавр зоҳир мегардад).

3. Муносибат ба рафикани ҳамсинф (оё ба онҳо меҳр дорад, нисбати онҳо бепарво, меҳр надорад, оё фикри аҳли синфро мӯътабар медонад, бо кӣ дӯстӣ дорад ва он ба чӣ асос меёбад, оё нофаҳмӣ бо бачагон рӯй медиҳад ва бо кадом сабаб).

4. Оё ба мавқеи худ дар коллектив розист ва кадом мавқеъро ишғол кардан мехоҳад?

5. Оё будани худро дар мактаб мӯътабар медонад (алалхусус дар он чиро бештар қадр мекунад?).

7. Муносибат бо тарбиядиҳандагон ва омӯзгорон (оё бо онҳо робита (тамос) дорад, нисбати онҳо меҳру эҳтиром дорад?).

III. Фаъолияти таълимӣ

1. Азхудкунӣ (бартарии баҳоҳо, азхудкунии фанҳои гуногун устувор ё ноустувор). Сатҳи дониш.

2. Ҷаҳонбинӣ, фозилӣ (бисёр хондагӣ).

3. Инкишофи нутқ (захираи луғавӣ, образнокӣ, оташинии нутқ), маҳорати хаттӣ ва шифоҳӣ ифода кардани фикри худ).

4. Рағбат ба машғулиятҳо ва муносибат ба хониш (оё бошавқ меҳонад, ба кадом фанҳо бештар рағбат зоҳир мекунад, муносибат ба баҳо ва таърифу танбеҳи омӯзгору волидайн, ҳадафи асосии фаъолияти таълимӣ).

5. Қобилият ба омӯзиш:

а) хусусиятҳои диққат (дараҷаи инкишофи диққати ихтиёрӣ, тамоми диққатро ҷалб кардан, устуворӣ, қобилияти идора кардани диққат);

б) азхудкунии бошууронаи маводи таълим, тезии зеҳнӣ;

в) сатҳ ва тавсифоти инкишофи хотираи мақсаднок ва бошуурона (азхудкунӣ-механикӣ ё бошуурона, оё ба усулҳои хотироти мақсаднок дорост, тезӣ ва устувории бахотиргирӣ, бо осонӣ аз нав ба вучуд меорад, хусусиятҳои инфродии хотира);

г) инкишофи тафаккур (оё нишонаҳои асосӣ ва дуюмдараҷаи ашё ва ҳодисаҳоро фарқ мекунонад, сатҳи азхудкунии мафҳумҳои умумӣ ва

абстрактӣ чӣ гуна аст, муқоисакунию чамъбасткунӣ ва мустақил хулоса бароварда метавонад, роҳҳои ҳалро зуд меёбад?);

д) инкишофи тасаввурот (боигарии тасаввурот дар аз нав ба вучудоварӣ ва эҷодии намудҳои гуногунии фаъолияти таълимӣ).

6. Кӯшиш дар кори таълим.

7. Маҳорати омӯзишӣ (риоя кардани тартиби рӯз, мутташаққилӣ, маҳорати мустақилона кор кардан бо китоб, азхуд кардани мавод, худро назорат кардан, тартиб додани нақшаҳо, консептҳо ва ғ.).

IV. Меҳнат (дарси меҳнат, меҳнати ғоиданоки чамъиятӣ дар мактаб ва хона)

1. Муносибат ба меҳнат (ба меҳнат муносибати эҳтиромона ё назарногирона дорад), оё ба корҳои худ, ки ба ғоидои чамъият равананд завқманд аст ё на? Меҳнатро дӯст медорад ё на? Ёро чӣ ба меҳнат кардан ҷалб мекунад? (равиши раванди меҳнатӣ, маснуоти сохтааш ё малакаҳои муайяни ҳосил кардааш).

2. Оё малакаҳои маҳорати меҳнатӣ дорад ва бо осонӣ онҳоро пайдо мекунад?

3. Мутташаққилӣ ва интизомнокӣ дар меҳнат.

4. Оё ба меҳнати давомнок кардан ҷидду ҷаҳд дорад?

5. Кадом намудҳои меҳнатро афзалтар мешуморад?

V. Майли шахсияти талаба ва қобилиятҳои маҳсус

1. Рағбатҳои (ҳамааш номбар карда шаванд, талаба ба чӣ рағбат дорад: техника, расмкашӣ, мусиқӣ, варзиш, чамъоварии коллексия; ҳислатҳои рағбатро аз нуктаи назари амиқӣ ва фаъолнокии он қайд кунед; агар талаба на ин ки рағбат ба ягон соҳаи дониш фаъолият зоҳир мекунад, балки ба он ҷиддӣ машғул аст; рағбат ба хониширо пурра рӯшани андозед, хонданро дӯст медорад ва ҷиро меҳонад: адабиёти бадеӣ, илмӣ-оммавӣ ё бештар шавқангез). Ақида, орзу, идеалҳои (мақсадҳои олии). Афзалият доштани ин ё он мақсад дар ахлоқ мушоҳида карда мешавад?

2. Вучуд доштани қобилиятҳои маҳсус ба ягон ҳел фаъолият мушоҳидашударо қайд кунед (ба мусиқӣ, расмкашӣ, ҳунармандӣ (артистӣ) ва ғ.) Онҳо дар чӣ зоҳир мегарданд?

3. Дар барои чӣ орзу мекунад ва дар оянда чӣ кор карданро ниёт дорад.

VI. Интизомнокӣ

1. Тавсифи умумии ахлоқ (худро оромона нигоҳ медорад, тамкиниро ё ҳаракати барзиёдатино зоҳир мекунад, беқарор).

2. Иҷро намудани тартиботи мактабӣ (тартиботро риоя мекунад; дидаҳои доништа, бедикқатӣ ё дар вақташ омода шуда натавоништанаш сабаби вайрон гаштани тартибот мегардад).

3. Иҷрои талаботи калонсолон (бо майлу рағбат ё маҷбурӣ иҷро мекунад, зуд-зуд иҷро мекунад, онро рад мекунад ва кадоми онҳоро). Маҳсус бештар вайронкунии интизомро қайд кунед.

VII. Хусусиятҳои феълӣ ва личозӣ (темперамент)

1. Нишонаҳои феълҳои мусбату манфии ба чашм назаррас:

а) нишонаҳои ҳадафноки шахсият (нисбат ба одамон, таълим, меҳнат, ба худ: меҳрубона, некӯӣ, коллективизм, худпарастӣ, дилсардӣ, бовичдонӣ, ҳавобаландӣ, хоксорӣ ва ғайра).

б) нишонаҳои кавииродагии феъл (устуворӣ, мустақили, якравӣ, таъсирбахшӣ ва ғ.)

2. Ифодаи хусусиятҳои мичозӣ (дар чабҳаи эҳсосӣ, қобилияти корӣ, серҳаракатӣ, улфатӣ).

3. Рӯҳбаландии афзалиятдор (хурсандона, ғамгинона, рӯҳафтада) ва устувории он. Ивазшавии он чӣ сабаб дорад?

VIII. Хулосаҳои умумии психологӣ-педагогӣ

1. Шаъну эътибор ва камбудии асосӣ дар ташаккулёбии шахсияти талаба. Сабабҳои (дохилӣ ва берунӣ), камбудии мавҷуда (шароити тарбияи оилавӣ, беморӣ, набудани қобилият, малақаҳои корӣ ва ғайра).

2. Муайян кардани вазифаҳои муҳимтарини психологӣ-педагогии дар назди омӯзгор гузошташуда ва роҳҳои минбаъдаи корҳои тарбиявӣ бо хонандагон.

3. Нақшан

омӯзиши коллективи синф

1. Маълумот дар бораи ҳаياتи синф: миқдори хонандагон, аз ҷумла писарону духтарон, синну сол, ба кадом ташкилоти талабагӣ тааллуқ доштани онҳо. Тавсифномаи умумии коллективи синф.

2. Маълумот дар бораи коллективи синф: коллектив кай ва дар кадом шароит ташкил шудааст? Фикру ақидаи коллективи омӯзгорони мактаб дар бораи коллективи синф. Дараҷаи тифоқӣ, муттаҳидӣ, мутташаккилии коллектив. Афкори умумӣ ва дараҷаи таъсирбахшии он. Анъанаҳои коллектив.

3. Тавсифи фаъолияти таълими хонандагон: азхудкунии фанҳои талимӣ, пешрафту давомот. Тартибу интизом дар дарс. Аз тарафи хонандагон саривақт иҷро намудани супоришҳои таълими. Рафтори хонандагон дар дарсҳои омӯзгорони фанҳои гуногун. Муносибати коллективи синф ба таҳсил. Мубориза барои баланд бардоштани дараҷаи сифати азхудкунӣ дар хонандагон. Маълумот доир ба хонандагони хубхон, сустхон ва сабабҳои сустхонии онҳо.

4. Ҳаёти берунисинфию берунимактабии коллектив: иштироки синф дар корҳои ҷамъиятӣ ва дар меҳнати ғоиданоки ҷамъиятӣ. Шавқу ҳавас ба санъату адабиёт, техника ва варзиш. Иштирок дар маҳфилҳо, сексияҳо, машғулиятҳои факултативӣ, ҷамъомаду вохӯриҳо ва ғ.

5. Муносибати байниҳамдигарӣ дар коллектив: дӯстию рафоқат, ҳурмату эҳтиром. Ёрии байниҳамдигарӣ ва ғамхорӣ дар коллектив. Му-

носибати байни писарону духтарон. Оё хонандагон якҷоя истироҳат ё кор карданро дӯст медоранд. Масъулиятноки, серталаби, танқид ва худ-танқидкунӣ дар коллектив. Таъсири коллектив ба хонандагони алоҳида ва баръакс. Мавқеи муҳити солимӣ ва эмотсионалӣ дар коллектив. Саҳми сарварон, пешоҳангон ё созмони ҷавонон, аълоҷиён ва ҳамбастагии таносуби байни онҳо. Саҳми онҳо дар ташкили коллективи синф.

6. Тавсифномаи ғаёлони синф: қобилияти ташкилотчигӣ, ташаббускорию мустақилиятии ғаёлон. Серталабии ғаёлон нисбат ба худ ва дигарон. Ёрию ғамхорӣ ба талабагон. Обрӯю эътибори ғаёлон дар синф.

7. Ҳодисаҳои манфии иҷтимоию психологӣ дар синф: вучуд доштани гурӯҳбозӣ ва сабабҳои он. Сардору ғаёлони ғайрирасмӣ, таъсири онҳо ба коллективи синф. Муносибати ғаёлони синф ва дигар хонандагон ба «сарварон»-и синф. Ҳодисаҳои вайронкунии тартибот, рафтору кирдор ва дигар одатҳои бад (рӯйпӯш кардани рафторҳои зидди қоидаҳои ҷамъиятӣ, ҳасадбарӣ, бӯхтонкунӣ, аз якдигар рӯйбардоркунӣ ва амсоли инҳо). Саҳми коллективи синф дар бартараф намудани ин камбудихо.

8. Саҳми роҳбари синф ва омӯзгорон дар ташкили коллектив: сифатҳои шахсии роҳбари синф ва таъсири ӯ ба коллектив (донишмандӣ, бомаданиятӣ, қобилияти ташкилотчигӣ, тавонистани ба ҳисоб гирифтани хусусиятҳои фардӣ - психологӣ хонандагон дар ҷараёни кори таълимӣ тарбия). Саҳми омӯзгорон дар ташкили коллективи дӯсту тифок.

9. Ёриш оила ва ташкилоти ҷамъиятӣ дар ташкили коллектив: шаклҳои робитаи оила ва ташкилоти ҷамъиятӣ бо синф. Робитаи синф бо истеҳсолот ва ташкилоте, ки синфро ба шефӣ гирифтаанд. Робитаи синф бо дигар синфҳои мактаб ва бо мактабҳои дигар. Таъсири муҳити ихотакарда ба синф.

10. Ҳулосаҳои умумӣ: зинаи тараққиёту ташаккули коллектив. Саҳми таҷрибаомӯз дар бартараф намудани нуқсонҳои дар синф ҷойдошта ва ташаккули коллектив. Фикру ақида ва тавсияҳои таҷрибаомӯз барои беҳтар намудани коллективи синф.

4. Сохтори нақшаи дарс

Нақшаи дарс бо назардошти талаботи низоми таълими ба салоҳиятноки нигаронидашуда тартиб дода шудааст.

Шарҳи пурраи ҷузъҳои нақшаи намунавии дарс

1. Номи мавзӯ асосан мувофиқи нақшаи тақвими ва мавзӯҳои китоби дарсӣ мураттаб мешавад. Дар баробари номи мавзӯи микдори соатҳои машғулият пешниҳод карда мешавад.

2. Салоҳиятҳо аз стандарти фаннӣ мувофиқи қадвали салоҳиятҳо оварда мешаванд. Салоҳиятҳо тақроран дар чандин дарсҳо то охири сол оварда шуданашон имконпазир аст.

3. Мақсадҳои таълим (дарс) барои як дарс таҳия шуда, дар худ хусусиятҳои салоҳият ва мундариҷаи таълимро фаро мегирад. Мақсадҳои таълим мушаххас, санҷидашаванда, иҷрошаванда ва мувофиқ мебошанд. Мақсадҳои таълим аз нигоҳи хонанда мураттаб мегарданд ва ба саволи «Хонанда чӣ қор карда метавонад?» ҷавоб мегардонад. Мақсадҳои таълим имкон медиҳанд, ки самтҳои асосии дарс (равеш, методҳо) муайян гарданд. Ҳангоми мураттаб намудани мақсади дарс мазмуни маводи барнома ва китоби дарсӣ, ташаккул додани дониш, маҳорату малака, сифатҳои шахсият ва тарзу усулҳои фаъолияти фикриро ба назар мегарданд.

4. Барномаи дарс муайянкунандаи мазмуну мундариҷа ва фаъолиятҳои асосии омӯзгору хонандагон дар дарс мебошад. Барномаи дарс имкон медиҳад, ки мундариҷаи асосӣ аз дуумдараҷа ҷудо карда шавад.

5. Воситаҳои аёнӣ вобаста ба навъи дарс ва методҳои таълим интихобу омода карда (воситаҳои техникаи таълим, китоби дарсӣ, маводи дидактикӣ, намоиши таҷрибаҳо, филмҳои таълимӣ) аз онҳо ҳамчун манбаи ахбор истифода мебаранд.

6. Санҷиши дониш (пурсиши вазифаи хонагӣ)-ро омӯзгор тавассути ташкил кардани қори мустақили хонандагон бо мақсади тақмил додани салоҳиятҳои онҳо ташкил мекунад. Санҷишро бо роҳи саволу ҷавоб, иҷрои қори мустақилонаи хонандагон, худсанҷию ҳамдигарсанҷӣ гузаронидан тавсия дода мешавад.

7. Ташаккул додани салоҳиятҳо ҷузъи асосии дарс буда, вақти зиёдро талаб мекунад ва самарай дарс низ ба мазмуну мундариҷаи ҳамин ҷузъ вобаста аст. Дар он: мафҳумҳои нави барои омӯхтан пешниҳодшуда, усулҳои азхуд кардани онҳо, тарзи фаъолияти омӯзгору хонандагон нишон дода мешавад; тарзу воситаҳои ташаккул додани салоҳиятҳо, ривож додани фаъолияти дарккунии хонандагон ба назар гирифта мешаванд; мазмуни қори мустақилонаи хонандагон (ҳалли масъала, ба саволҳо ҷавоб гардондан), шарҳи таҷриба ва маводе, ки хонандагон бояд истифода баранд, возеҳ нишон дода мешавад.

8. Баҳодиҳӣ асосан чамъбасти дарс буда, баъзан воситаҳои арзёбӣ (ташаккулдиҳанда ва чамъбасти) шарҳ дода мешаванд. Усул ва воситаҳои арзёбӣ вобаста ба салоҳиятҳо ва мақсадҳои таълимии дарс интихоб ва пешниҳод мегарданд. «Чамъбасти дарс» аз ҷузъҳои зерин иборат буда метавонад: устувор кардану инкишоф додани салоҳиятҳо тавассути мустақилона татбиқ кардани дониш дар ҷараёни ҳалли машку масъалаҳо; ба хонандагон нишон додани татбиқи ин амалиёт барои омӯхтани саволгузорӣ, ҷавобёбӣ, таҳлили ҳалли масъалаҳо, ислоҳ кардани ғалатҳо; дар хонандагон ташаккул додани мустақилият, хушғуфторӣ, хушхатӣ, тарзи дуруст баён кардани фикр, луғатсозӣ, маъноӣ мафҳумҳоро шарҳ додан; муайян кардани усулҳои робита бо хонандагон, назорат кардани иҷрои кори мустақилона; ба салоҳиятнокии хонандагон баҳои ҳаққонӣ гузоштан.

9. Супориши хонагӣ - ташкил кардани кори мустақили хонанда аст, аз ин рӯ омӯзгор ба хонандагон вазифаи хонагӣ супурда бояд ҷӣ кор кардани онҳоро низ фаҳмонад. Масалан, такрори маводи дарс ё ҷузъи он, кашидани расм, нақша, сохтани тамсила, график ё гузаронидани тачрибаю ҳалли масъала ва ғ.

10. Арзёбӣ. Дар рафти дарс фаъолияти таълимии хонандагонро мушоҳида намуда, дараҷаи ба салоҳиятҳо ноил гаштани онҳоро муайян кунед.